

DÉLMAGYARORSZÁG

81. évfolyam, 51. szám
1991. március 1., péntek

ALAPÍTVÁ: 1910-BEN

Havi előfizetési díj: 148 forint
Ára 5,80 forint

Hat hét háború

Fegyvernugvás az Öbölben — Iszlám a Szovjetunióban
Biztonságos város-e Szeged? — Kevesebb a magyar

Tegnap George Bush amerikai elnök hivatalosan kihirdette az öbölbeli hadműveletek felfüggesztését. A bejelentést azt követően tették, hogy az iraki ENSZ-nagykövet szerdán kormánya nevében közölte a Biztonsági Tanáccsal: Irak teljesíti a rá vonatkozó rendelet valamennyi pontját. Az amerikai elnök bejelentésére — a hivatalos iraki rádióban elhangzottak szerint — az iraki haderők számára elrendelték a fegyverszünetet. Ez a harcok végét jelenti: a hat hétig tartó Öböl-háború a szövetségesek teljes győzelmével ért véget.

A Magyar Köztársaság kormánya a tűzszünet hírére nyilatkozatot adott ki, melyben üdvözlő Kuvait felszabadulását, és reményének ad hangot, hogy a BT határozatainak Irakkal való elfogadtatása valóban a háború végét jelenti. A magyar kormány támogat minden olyan erőfeszítést, amely a Közép- és Kelet-térségben egy átfogó biztonsági rendszer megteremtésére irányul.

John Major brit miniszterelnök kormányának az Európai Községekkel foglalkozó „Fehér Könyvéhez” írt előszavában támogatásáról biztosította Magyarország EK-társult tagsági kérelmét, amely idővel elvezethet a teljes jogú tagsághoz.

Bush feltételei

Kuvait felszabadult, az iraki hadsereget legyőztük — jelentette be helyi idő szerint szerda esti beszédében George Bush. Az amerikai elnök közölte, hogy a szövetségesek éjjeltől (közép-európai idő szerint reggel 6-tól) tűzszünetet léptettek életbe, de annak fenntartását feltételekhez kötik.

Az elnöknek a Fehér Házból sugárzott beszédét valamennyi tv- és rádióhálózat élő adásban közvetítette. Bush bejelentette, hogy hat héttel a háború kezdete és 100 órával a földi hadműveletek megkezdése után a szövetségesek éjjeltől felfüggesztik a támadó hadműveleteket, s Irakon belül, hogy ez tartós fegy-

verszünethez vezet-e. A feltételek:

— Iraknak haladéktalanul szabadon kell engednie minden hadifegyvert, más országok állampolgárait, a kuvaiti foglyokat és tájékoztatást kell adnia minden földi és tengeri akna helyéről, típusáról;

— Iraknak végre kell hajtania valamennyi, az országra vonatkozó ENSZ-határozatot, beleértve azt, hogy érvényteleníti Kuvait bekebelezését, és el kell fogadnia az elvet, hogy kártérítéssel tartozik az agressziójával okozott károkért, veszteségekért.

A koalíció felhívja az iraki kormányt: jelöljön ki katonai parancsnokokat, akik 48 órán belül találkoznak a

szövetségesek képviselőivel, megtegyék a tűzszünet-hez szükséges katonai intézkedéseket. Amerika kéri fogja az ENSZ Biztonsági Tanácsának összehívását, hogy a testület gondoskodik a háború befejezéséhez szükséges lépésekről.

A támadó hadműveletek felfüggesztésének feltétele, hogy Irak nem tüzel a szövetséges csapatokra, és nem indít Scud-rakétákat egyetlen ország ellen sem. Amennyiben Irak bármely feltételt megsérti, a szövetséges csapatoknak szabad-ságukban áll újra felvenni a harcot.

Bush hangoztatta, hogy a koalíciónak nem az iraki néppel, hanem vezetőikkel, mindenekelőtt Szaddám Huszeinnel volt viszálya; az iraki nép nem ellenség, nem törekszenek elpusztítására. A hadifoglyokkal jól bánjanak, és várják a napot, amikor olyan vezetése lesz az országnak, amely kész békében élni szomszédaival — mondotta.

Magyarok Kuvaitba

Kádár Béla külgazdasági miniszter megbízásából Kuvait bécsi nagykövetségével tárgyalt a napokban az NGKM illetékese. A tárca osztályvezetője elmondta, hogy a minisztérium még a háború idején kidolgozta azokat a terveket, amelyek segíthetik a magyar cégek bekapcsolódását Kuvait újjáépítésébe. Az ezzel kapcsolatos irások dokumentumot átvevő nagykövétel elmondta: mintegy másfél hónapra van szükség a Kuvaitnak ahhoz, hogy felmérje a károkat, s prioritási sorrendet állítson fel az újjáépítésben.

Az osztályvezető azt is a nagykövétel tudomására hozta, hogy azok a magyar vállalatok, amelyek korábban jelen voltak a kuvaiti piacon, készek az azonnali visszatérésre. Így például a Chemokomplex gázcső-építésekben, a Transelektro

pedig erősáramú berendezések szállításában, létesítésében vehetne részt. Ezenkívül szó lehet magyar járműexportról, valamint élelmiszer-szállításokról is.

A magyar vállalatok az ENSZ-embargó feloldása után részt vehetnek Irak újjáépítésében is, de ehhez előbb meg kell állapodni arról, hogy Bagdad miként törleszti adósságát Magyarországnak. Jelenleg 145 millió dollárral tartozik Irak, s ebből az elmúlt évben 16 millió a lejárt magyar követelés, míg az idén 40 millió dollár törlesztése lenne esedékes. A teljes adósság visszafizetésének ideje egyébként 1995.

Amint visszaköltözik országába a kuvaiti kormány, s normalizálódnak az ottani életkörülmények, a magyar

(Folytatás a 2. oldalon.)

„Boldogok vagyunk, hogy a tulajdona lehetünk”

Elkelt a konzervgyár

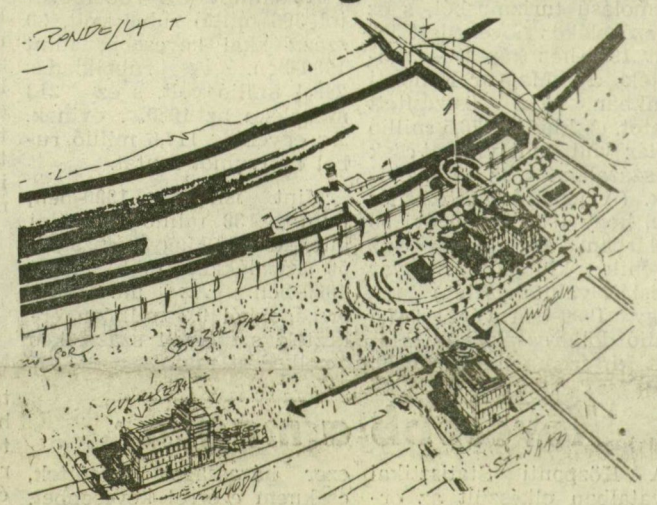
Február 25-étől új gazdája van a Szegedi Konzervgyárnak. A második eladási kísérletet az különböztette meg az elsőtől, hogy kisebb volt a nyilvánosság, nagyobb az eredményesség, s valami elképzelhetetlen a gyorsaság. A gyáron belül megnyugodtak a kedélyek, úgy tűnik, nincsenek már veszélyben az utóbbi hónapokban ugyancsak ingatag munkahelyek.

Délelőtt 10 órakor munkásgyűlésen mutatkozott be a vevő, Balázs András, a Sámson Kft. (Holding) tulajdonosa. A magabiztos vállalkozó az emberek érzelmeire is tudott hatni, sűrűn elhangzó kulcsmondata: „A gyár a maguké.” A Sámson-Szeko Kft. — így

hívják ezután a konzervgyárat — vezérigazgatója, Szikszay Miklós is optimista volt, márciustól béremelést ígért, s ezért racionális gazdálkodást, takarékosagot kért cserébe.

Kérése másnak is volt, (Folytatás a 3. oldalon.)

Szombati magazinunkban

— Baka István verseit közöljük;
— a katolikus papi békemozgalom 1956 utáni újjáalakításáról olvashatnak;
— Szellemi körök összeállításunkban a tudomány fellegváráról, az egyetemről hozunk „életképeket”, s a kávéház, mint agóra mellett „érvelünk”, többek között ismertjük Kass János és Koczor György fentebb közreadott tervét a Stefánia átalakítására. (újszászi)

Minden valós önkormányzat életképességének feltétele, hogy megfelelő gazdasági alapokkal rendelkezzen. Ennek egyik eszköze lehet a helyi adók bevezetése. A rövid számvetés, és az önkormányzat költségvetésében szükség szerint jelentkező fokozott bevételi igény ismeretében nem lehet reális alternatíva az, hogy Szeged városában a helyi adókat bevezetik-e, vagy sem. A körülmények kényszerítő hatására a helyi adók bevezetése az önkormányzat számára nemcsak lehetőség, hanem sajátos kötelezettség. A nehéz helyzet természetesen fokozott felelősséggel jár, ezért az önkormányzatnak az eszköztár számbavételekor figyelembe kell vennie az adóalanyok, de különösen a város lakosságának teherviselő és -fogadó képességét.

Az önkormányzat 1991. évi költségvetésében mutatókövető bevételi forrás-hiány enyhítésére eszközként a helyi adók „kombinációjának” több változata készült el.

Adófajták

Az 1990. évi C. törvény szerint az önkormányzat rendelkezésével építményadó, telekadó, kommunális adó, idegenforgalmi adó, helyi iparüzési adó bevezetésére jogosult. A város adómegegyeztetési jogát korlátozza többek között az, hogy a bevezetett adó mértékéért nem állapíthat meg többet

a törvény szerinti adómaximumnál. A jogszabályban meghatározott mentességek bővíthetők, az egyedi ügyekben gyakorolható méltányosság egyéniesített jogalkalmazást tesz lehetővé.

Az egyes adónemek főbb jellemzőiről tudni kell:

Az **építményadó** alanya az építmény tulajdonosa. Tárgya a lakás és nem lakás céljára szolgáló épület. Az adó mértékének maximuma 300 forint/négyzetméter. Mentés az adó alól például a szükségesség, továbbá valamennyi lakás esetén egyenesági hozzátartozók után személyenként 25 négyzetméter.

A **telekadó** alanya a telek tulajdonosa. Tárgya a beépítetlen belterületi földrészlet. Az adó évi mértékének felső határa 100 forint/négyzetméter. Mentés az adó alól például az építési tilalom alatt álló telek.

A **telekadóval** kapcsolatban szükséges elosztatni azt a félreértést, hogy az önkormányzat a kiskerteket négyzetméterenként 100 forint adóval kívánja terhelni. A kiskertek, mint zártkerti ingatlanok ugyanis nem belterületi földrészletek, ezért nem tárgyai a telekadónak.

A **kommunális adó** esetében a magánszemélyek adókötelezettségét a tulajdonában álló építmény, telek, valamint a nem magánszemély tulajdonában álló lakó- és üzleti díja alapozza meg. Az adó mértékének

A helyi adókról

Szeged város közhatalmi jogosítványainak gyakorlásához, alapvető közszolgáltatást végző intézményeinek működtetéséhez az elmúlt évben 4,9 milliárd forinttal rendelkezett. A város üzemeltetése sokkal inkább tünt büvészműtatványának, mint a pénzeszközökkel történő gazdálkodásnak. Az önkormányzatnak — a várható inflációra is tekintettel — az 1990. évhez hasonló, de a valós igényeket meg sem közelítő ellátás biztosításához mintegy 5,6 milliárd forint bevételre volna szüksége. Ezzel szemben a város az előzetes számítások — vagy talán némi túlzással: remény — szerint 4,4-4,5 milliárd forint bevétellel számol. Az egyszerű számtan alapján is könnyen belátható, hogy ellátásához a város pénztárcájából több mint 1 milliárd forint hiányzik.

Az adó mértékének felső határa három ezer forint.

A **vállalkozók kommunális adójának** alanya a vállalkozó. Az adó alapja az adóalany által helyben foglalkoztatott személyek átlagos létszáma. Az adó mértékének felső határa évi 2 ezer forint/fő.

Az **idegenforgalmi adó** alanya a lakásnak nem minősülő üdülő tulajdonosa, illetve a nem állandó lakosként 48 órát meghaladóan tartózkodó magánszemély. Az ideiglenes tartózkodás esetén az adó mértékének felső határa személyenként és naponta 100 forint.

A **helyi iparüzési adó** esetén az adókötelezettséget az önkormányzat illetékeségi területén végzett gazdasági tevékenység alapozza meg. Alanya a vállalkozó. Az adó alapja az értékesített termék, illetve a végzett szolgáltatás éves nettó

arbevételének. Az adó mértékének felső határa három ezer forint.

„B” változat: A tervezett helyi adók eltérően érintik a lakosságot, annak egyes csoportjait, illetve a gazdálkodó szervezetek, vállalkozók körét. 1991. évben a lakossági terhek aránytalan növekedésével számolhatunk, ezért ebben az évben csak a gazdálkodó szervezetek, vállalkozók terhelnek a helyi adók, a törvényben biztosított maximális adómértékkel. A magánszemély adóalanyok 1992. január 1-jétől adóznak. A változat ez évben csak a gazdálkodó szervezetekre, vállalkozókra hárítaná. Ezen változat szerinti elméletileg megállapítható évi helyi adók, tanácsadók és illetékek együttes összege 995 millió forint, a várható bevétel 651 millió forint.

„C” változat: A magánszemélyek a vagyoni típusú adók (építményadó, telekadó) helyett egységesen kommunális adót (évi 2 ezer forint) fizetnének, a gazdálkodó szervezetek, vállalkozók pedig a törvényben biztosított lehetőségek és garanciális korlátok között maximális adómértékkel adóznak. Ezen változat szerint, éves szinten a helyi adók, maradvány tanácsadók és az illetékek együttes összege 1 milliárd 139 millió, a várható bevétel 733 millió forint.

Mindhárom változatban az év közben történő bevezetés esetén természetesen az adókiadás és bevétel

időarányos részével számolhat a költségvetés. A különböző változatok egybevetéséből kitűnik, hogy a „C” variáció várható bevétele enyhíti a legnagyobb mértékben a költségvetés hiányát. Ezen változat az adóalanyok körében szerényebb arányosságot mutat, a lakosság terheit elviselhetetlen mértékben nem növelné.

Közmeghallgatás

A helyi adók politikai súlya, az adóalanyokra háruló többletterhek miatt is szükséges kutatni a bevételi forrásokat, és szigorú mércével vizsgálni a kiadások körét. Az önkormányzat közgyűlése legutóbbi ülésén egyelőre ezért sem foglalt állást a helyi adók kérdésében.

Tekintettel arra, hogy az önkormányzat olyan felelős döntést előtt áll, amely a város lakosságát széles körben érinti, ezért a helyi adókról 1991. március 4-én, 17 órakor a Szegedi Ifjúsági Házban közmeghallgatást tart. Addig is várja az önkormányzat a lakosság észrevételét a helyi adókról. Javaslatokat az Adó- és Illetékhivatalnál (Szeged, Széchenyi tér 9., fsz. porta előtt elhelyezett dobozban), vagy a városi ügyfélszolgálati irodában (Szeged, Széchenyi tér 11., sz. hasonló módon) írásban tehetik meg.

Dr. Lippai Pál
polgármester